

Statens landbruksforvaltning

Norwegian Agricultural Authority

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Postadresse: Pb. 8140 Dep.

NO-0033 Oslo, Norway

Besøksadresse: Stortingsgt. 28

Fakturaadresse: Statens

landbruksforvaltning,

Fakturamottak SSØ, Pb. 4104. 2307 Hamar

Telefon: +47 24 13 10 00

Telefaks: +47 24 13 10 05

E-post: postmottak@slf.dep.no

Faktura e-post: fakturamottak@slf.dep.no

Vår dato: 4.5.2010

Vår referanse: 201004265-2/360

Deres dato: 17.02.2010

Deres referanse:

Vedlegg:

Kopi til:

Internett: www.slf.dep.no

Org.nr: NO 981 544 315 MVA

Høringsuttalelse - forskrift om nydyrking

SLF vurderer det som positivt at departementet vil endre forskriften som foreslått. Stans i ytterligere nydyrking av myr er vurdert som det mest kostnadseffektive klimatiltaket innen landbrukssektoren. De foreslåtte endringene signaliserer at landbrukssektoren tar ansvar på dette området og det vil forventes at de blir fulgt opp.

Siden gjeldene forskrift og rundskriv ble utformet har det skjedd en betydelig utvikling med hensyn på etablering av, og tilgjengelighet til, informasjon om natur- og kulturminneverdier i utmark. Det har også skjedd endringer i lovverket på dette området. For tiden er det på høring et sett forskrifter etter naturmangfoldloven som gjelder naturtyper og arter. Vi må anta at disse vil få betydning for områder som kan være aktuelle for nydyrking og at enkelte av de foreslåtte bestemmelsene vil være til hinder for nydyrking av en rekke arealer. Dette vil framgå nærmere av forskriftene og tilhørende miljødokumentasjon. Disse forskriftene har imidlertid også krav om "klarlegging av konsekvenser" forut for beslutninger om inngrep, og naturmangfoldloven har en generell aktsomhetsplikt som påhviler tiltakshaver. Vi mener derfor Landbruks- og matdepartementet bør vurdere om også disse bestemmelsene bør reflekteres i kapittel III i forskriften om nydyrking.

SLF har en del konkrete merknader til utkastet.

Konkrete merknader og endringsforslag til forskriftsutkastet.

§ 1 første ledd

Vi foreslår endringer i første og tredje setning, kursivert tekst:

Formålet med denne forskriften er å sikre at nydyrking skjer på en måte som tar hensyn til natur- og kulturlandskap, *samt klima*. Det skal legges vekt på hensynet til miljøverdier som biologisk mangfold, kulturminner og landskapsbildet. Det skal også legges vekt på om nydyrkingen kan ha følger for *utslipp av klimagasser*.

Kommentar:

Det gir en bedre framheving av klimahensyn når dette nevnes tidlig i § 1. Uttrykket "utslipp av klimagasser" er faglig sett mer korrekt, enn den mer generelle formuleringen "følger for klimaet". Vi vet at nydyrking gir utslipp av klimagasser, mens det er mer usikkert hvorvidt nydyrkingen kan sies å ha følger for klimaet, da det her er kommer inn en rekke andre årsakssammenhenger.

§§ 4, 5, 6 og 7:

Her foreslår vi en omstrukturering som vi mener gir en bedre oppbygging av forskriften. Vi foreslår en ny § 4 som kun omtaler det nye forbudet mot nydyrking av myr som også gis en justert formulering. Ny §5 omtaler godkjenning av nydyrking (gammel §4) og ny § 6 omtaler forhold av betydning for avgjørelsen (gammel §5 med justeringer). Ny §7 omtaler når godkjenning ikke skal gis (gammel §6 med justeringer).

Ny § 4

Vi forslår at forbudsbestemmelsen får følgende ordlyd:

§4 (det er ikke tillatt å nydyrke myr)

Nydyrking av areal som i økonomisk kartverk er klassifisert som myr er ikke tillatt.

Kommentar:

Eksisterende § 6 gir vurderingstemaer for hvilke arealer som ikke kan tillates nydyrket og hensyn som skal ivaretas ved behandling av søknader. Vi mener forskriften blir klarere hvis dette nye generelle forbudet framgår av en egen paragraf som inntas tidlig i forskriften, mens vurderingstemaene beholdes som i § 6, (som nå foreslås som § 7).

Vi mener forbudet blir mer presist når vi sier at dette gjelder alt areal som er klassifisert som myr uten å blande inn definisjonen fra kartverket i lovteksten. Dette betyr at det ikke er tillatt å dyrke opp myr som er over 30 cm dyp uansett størrelse på arealet. Slik utkastet var formulert kunne det tolkes som om det var tillatt å dyrke opp et myrareal på 1,9 daa.

I rundskrivet til forskriften må det omtales nærmere hvor man finner elektronisk kart som viser dyrkbare arealer. Den vanlige versjonen av arealressurskartet viser i dag ikke dyrkbare arealer.

Ny § 5 blir gammel § 4 uten endringer.

Ny § 6 første ledd (gammel § 5):

Vi foreslår endringer i første og andre setning:

Ved avgjørelsen skal det legges særlig vekt på hvilke virkninger tiltaket kan påregnes å få for natur- og kulturlandskapsverdiene i området, jf. § 3 fjerde ledd. Ved denne vektleggingen skal det tas hensyn til om nydyrking får uheldige følger for sjeldne eller betydningsfulle miljøverdier og hvor betydningsfulle disse miljøverdiene er.

Kommentar:

Det er for avgrensende kun å ta hensyn til miljøverdier som måtte befinne seg "på arealet". For å fange opp de sammenhengene som gjør seg gjeldene i naturen, bør det også tas hensyn til miljøverdier på tilgrensede arealer. For eksempel vil drenering langs veier og dyrkningsfelt gi endret vannhusholdning på arealer som ligger nedstrøm drengrofter og kanaler.

Vi foreslår også at forskriften ikke kun viser til miljøverdiens sjeldenhet. Begrepet "betydningsfulle" vil i tillegg fange opp miljøverdier som i seg selv ikke er sjeldne, men som har økologiske funksjoner i form av for eksempel å være levesteder eller inngå i næringskjeden for andre arter som kan være sjeldne.

Ny § 7 (gammel § 6):

Vi foreslår et tillegg til første ledd første og andre setning og en ny tredje setning:

Ved nydyrking skal det settes igjen en vegetasjonssone mot vassdrag og mot myr. Mot myr og langs vassdrag med årssikker vannføring skal sonen være minst 6 meter målt ved normal vannføring. Det kan heller ikke gis tillatelse til nydyrking som i betydelig grad endrer vannhusholdningen på tilgrensede myrareal.

Kommentar

Tillegget er begrunnet i de sammenhenger nevnt under kommentar til ny § 6. Dette vil få som konsekvens at det heller ikke kan gis tillatelse til å nydyrke et areal som grenser til myr, dersom drenering av det nydyrkede arealet medfører en reduksjon av grunnvannstanden som gjør at myra i betydelig grad tørker ut. En slik uttørring vil også medføre klimagass utslipp. Dette er i tråd med formålet med forskriftsendringen og er en nødvendig konkretisering av tillegget til § 9 om å vurdere risikoen for klimagassutslipp for større områder.

Etter den tidligere forskriften kan det ikke gis tillatelse til å nydyrke arealer nærmere enn 6 meter fra vassdrag med årssikker vannføring. Dette er begrunnet i hensyn til landskapsbildet og biologiske verdier. Disse hensynene gjelder, om enn i noe svakere grad, også myrarealer. I tillegg vil nydyrking nær myr som nevnt kunne medføre fare for endringer i vannhusholdningen og derav nedbryting av torvlaget og utslipp av klimagasser. Dette er søkt hindret ved å ta inn en ny setning.

Ny § 8 (gammel § 7)

Vi foreslår et tillegg til andre ledd, første setning:

Søknaden skal inneholde en kartdel som viser det planlagte nydyrkingsarealet, eiendommen og nærområdet som må påregnes å bli berørt av tiltaket, samt områder berørt av adkomstvei og eventuelle grøfter og varige deponiplasser for stein og røtter. Dette kartvedlegget skal også vise beliggenheten for alle kjente miljøverdier på det omsøkte arealet og nærområdet. Kartdelen skal vise atkomsten.....

Kommentar

For å vurdere konsekvenser for nærområdene til arealet som omsøkes, er det nødvendig å ta disse med i den dokumentasjon som kreves fra søker. Varige deponiplasser bør omhandles, i det slike ofte får konsekvenser for landskapet og kan berøre tilgjengelighet. I tråd med kravene i gjeldene landbruksveiforskrift, foreslås at søker opplyser søknaden ved å vise eventuelle kjente miljøverdier som kan antas å bli berørt. Det må framgå nærmere av

rundskriv til forskriften hvordan dette skal ivaretas. Et slikt krav til søker vil også være i tråd med reglene i utkast til forskrifter for naturtyper og arter i naturmangfoldloven og vil gi bedre påregnelighet for søker og lettere saksbehandling for kommunene.

Ny § 10 (Gammel § 9)

Vi foreslår et tillegg til annet ledd tredje setning.

Fylkesmannen skal gis anledning til å uttale seg der nydyrkingen kan berøre vesentlige miljøverdier eller viktige klimahensyn.

Kommentar

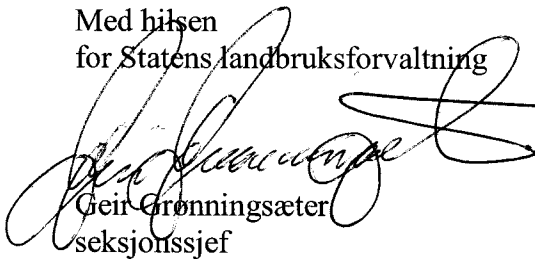
Fylkesmannen bør kunne påse at intensjonen ved denne forskriftsendringen blir fulgt, på linje med dagens krav om å ivareta miljøverdier. Vi finner ikke grunn til å vise til § 3 i forskriften hvor begrepet "miljøverdier" er definert, da det er forekomst av vesentlige miljøverdier som er grunnlaget for at Fylkesmannen skal uttale seg. Hvilke miljøverdier som er vesentlige framgår ikke av § 3, men må opplyses i saken.

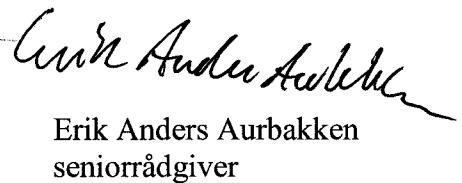
Vi vil også peke på at Departementet den 27. november 2009 (i kraft 1.januar 2010) opphevet § 3-1 annet ledd i forskrift 20. desember 1996 nr 1200 om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål, vedrørende Fylkesmannens anledning til å uttale seg til kommunens saksbehandling. Bakgrunnen var Sivilombudsmannens uttalelse i sakene 2007/1722 og 2008/1500 hvor det var reist inhabilitetsinnsigelser. Vi ser at departementet ikke har forslått en tilsvarende endring i nydyrkingsforskriften, noe vi er enig i. Det forhold at samme avdeling hos Fylkesmannen både har en sak til uttalelse og er klageinstans i samme sak, kan etter Sivilombudsmannens mening være egnet til å svekke tilliten til fylkesmannens upartiskhet. Vi mener denne problemstillingen kan omtales nærmere i et rundskriv, og at det vil gi grunnlag for en forsvarlig behandling av klagesaker.

KOSTRA rapporteringen viser at det i liten grad gis avslag på søknader om nydyrking eller stilles vilkår om redusert areal. Dette tilsier behov for å gi Fylkesmannen anledning til å følge opp intensjonen med forskriftsendringen. Etter § 3 i jordlova "handsaming av landbrukssaker" kan Fylkesmannen be om å få tilsendt kommunens vedtak i nydyrkingssaker. Dette bør omtales nærmere i et revidert rundskriv.

Med bakgrunn i disse endringsforslagene ønsker SLF å medvirke i arbeidet med et eventuelt nytt rundskriv til forskriften om nydyrking. Som nevnt ovenfor ser vi behov for å omtale enkelte begreper nærmere, samt oppdatere rundskrivet på ulike områder.

Med hilsen
for Statens landbruksforvaltning

Geir Grønningsæter
seksjonssjef

Erik Anders Aurbakken
seniorrådgiver